

LANDBRUGETS SENIORKLUBBER

Sven Ravn og Jakob Kjær

Formand og sekretær for Landbrugets Seniorklubber beskriver her seniortilværelsen – set i et landbrugsperspektiv.

Foreningens formand Svend Ravn er tidligere gårdejer, der har solgt sin kvæggård ved Skanderborg til sin søn. Han har i mange år været i ledelsen for avlsarbejdet med den røde danske malkerace, og han er stadig aktiv gymnastikleder.

Foreningens sekretær Jakob Kjær har været landbrugslærer, og sekretær for landbrugsskolernes forening i Tune på Sjælland. Som 70-årig giftede han sig ind på en mindre gård i Holsted i Vestjylland og derfra røgtet han sine sekretæropgaver.

Gerontologi og samfund 2002; 18: 1, 24-25

Den seneste udvikling i landbruget omfatter dannelsen af 56 seniorklubber fordelt over hele landet. Ældre landmænd og landmandskoner har dannet disse klubber for at gøre deres tredje alder mere indholdsrig.

De har dermed fortsat en nedarvet tradition: hvis der mangler noget, så skal vi ikke vente på, at det kommer, men så laver vi det selv. Det var det, der skete, da deres bedsteforældre oprettede andelsmejerier, brugsforeninger, landbrugsskoler og forsamlingshuse.

DRAMATISKE OMVÆLTNINGER

De, der nu er seniorgruppen, har oplevet en rationalisering i landbruget, der næppe overgås nogetsteds. De har set 600.000 heste eller 300.000 spand heste med plov og plovmand forsvinde ud af landbruget. Blev de stillet op bag hinanden, ville karavanen nå fra Kruså til Rom.

Formand Sven Ravn
Sekretær Jakob Kjær
Landbrugets Seniorklubber
Guldagergård
Guldagervej 4
6670 Holsted
jak@agroforum.dk

I dag ser man, at en landbrugsproduktion, der er større end de havde lært, bliver produceret på en tiendedel af de 200.000 landbrug, seniorerne husker. Hvilke tanker fremkalder det?

Det giver mange forskellige tanker. De fleste har mange gode tanker om det liv, de har haft med et fællesskab, en samhørighed og en betydning af ens egen indsats. Måske også om et roligere liv med bedre tid. Men vi glemmer heller ikke, at det var arbejde med slid og støv eller pløje og kulde. Derfor ønsker vi ikke de gamle vilkår tilbage, men vi kan nok spekulere på, om forbedringerne nødvendigvis skulle få som konsekvens, at man mistede så meget af det gamle?

EN ANDERLEDES PENSIONERING

De landmandsfamilier, der i dag »går på pension«, gør det på forskellige måder. I de fleste tilfælde har konen også i disse familier haft arbejde andetsteds. De følger den generelle tendens til at gå på pension før 67 års alderen. Det påvirker manden til også at stoppe lidt før, end han havde tænkt sig. Men måske stopper de ikke helt. De fleste landmandsfamilier har muligheden for at vælge et seniorforløb i højere grad, end lønmodtagere normalt har.

Nogle vælger at sælge deres landejendom, og takket være mange års »tvungen opsparring«, vil det sætte dem i stand til at vælge en god bolig i et godt miljø, som kan være i nærmeste by. Mange, som er blevet bedsteforældre, vælger at bo i nærheden af deres børn og børnebørn. Men de føler stadig deres rødder i landbruget.

Mange vil gerne blive boende i det hus, de kender så godt, længst muligt. De vælger måske at forpagte markerne ud og afhænde eventuel besætning. Så har de stadig nogle (tomme) landbrugsbygninger, som man kan have glæde af at holde i stand, men de kan naturligvis også blive en byrde. En del restriktioner har hidtil gjort det vanskeligt at udnytte dem til anden anvendelse. Nogle kan ikke anvendes, men indgår positivt i et landsbymiljø.

De fleste landmænd ser gerne deres gård ført videre af deres børn og svigerbørn. Det giver gode muligheder for, at den ældre generation kan hjælpe de yngre. Den landmand, der har afstået sin gård allerede i 65 års alderen, ser gerne sig selv beskæftiget på traktor eller med kalvepasning i de følgende halve snes år. Og hvis hans kone ikke har lyst til det samme, så kan hun ofte være glad for at passe børnebørn eller hjælpe med andre huslige opgaver. Denne hjælp til næste generation kan også ske, selvom man bor geografisk adskilt, og den er meget almindelig. I landbomiljøet er hjælpen værdifuld for de unge, og den gør livet mere indholdsrigt for de ældre.

FORTSAT UDVIKLING

Livet skulle gerne fortsætte med at være indholdsrigt i den 3. alder, både fysisk, mentalt og socialt. Det giver de beskrevne former for tilbagetrækning muligheder for. Alligevel har nogle ældre følt et behov derudover. Derfor har de dannet landbrugets seniorklubber så mange steder i landet. Begrundelserne er:

- Man vil gerne træffe nogle af de kolleger, man har kendt i mange år
- Man vil gerne have inspiration og kulturelle input
- Man vil gerne kende sin egn, sit land og sine omgivelser.

Vi er sandsynligvis den første generation, der i stort antal har tid og kræfter til at realisere sådanne ønsker. Vi ønsker ikke at isolere os fra andre ældre. Vi deltager gerne i Ældre Sagens aktiviteter, men nogle af målene når vi bedst, når vi en gang om måneden kan samles i landbrugets seniorklub. Det sker med foredrag, virksomhedsbesøg, bowling, teaterbesøg, højskoleophold eller udlændsture.

Klubberne samarbejder på landsplan, så man kan inspirere hinanden, og nylig er taget initiativ til et samarbejde på europæisk plan med henblik på gensidige besøg. ■